

Інститут філології

Директор інституту: **Пронкевич Олександр Вікторович** – доктор філологічних наук, в.о. професора.

Заступник директора інституту: **Лебединцева Наталя Михайлівна** – кандидат філологічних наук, доцент.

Методист вищої категорії: **Коваленко Ганна Гарріївна.**

Провідний фахівець деканату: **Гумецька Вікторія Володимирівна.**

О. В. Пронкевич – директор Інституту, доктор філологічних наук, в.о. професора.

Загальна інформація про Інститут

Спеціальність: **Мова та література (англійська, німецька).**

Кваліфікація: **філолог, викладач двох іноземних мов** (англійська та німецька, англійська та французька, німецька та англійська) **та зарубіжної літератури** в навчальних закладах I-IV рівнів акредитації (бакалавр, спеціаліст, магістр).

Спеціальність: **Переклад.**

Кваліфікація: **перекладач, викладач** двох іноземних мов (англійська та німецька, англійська та французька, німецька та англійська) в навчальних закладах I-IV рівнів акредитації.

Спеціальність: **Українська мова і література. Іноземна мова (англійська).**

Кваліфікація: **філолог, викладач української мови і літератури** у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації, **викладач іноземної мови** (англійської), викладач української мови як іноземної у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації.

З історії Інституту

Історія Інституту філології розпочинається 1 вересня 1997 р., коли у Миколаївській філії НаУКМА було створено факультет іноземної філології. У 2000 р. було відкрито німецьке відділення, а 2003 р. здійснено перший випуск спеціалістів. У 2004 р. році акредитовано програму підготовки магістрів англійської філології, спеціальність «Мова та література» (англійська та німецька, англійська та французька і зарубіжна література). У 2005 р. відкрито програму другої освіти. Починаючи з 2006 р., здійснюється підготовка магістрів німецької філології за спеціальністю «Мова та література» (німецька та англійська і зарубіжна література). 1 вересня 2006 р. було відкрито спеціальність «Переклад», а також заочну магістерську програму зі спеціальності «Мова та література (англійська та німецька, англійська та французька, німецька та англійська і зарубіжна література). 1 вересня 2007 р. уведено спеціальність «Українська мова і література. Іноземна мова (англійська)». 20 червня 2010 р. акредитовано спеціальність «Переклад» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр», ліцензовано спеціальність «Переклад» за освітньо-кваліфікаційними рівнями «спеціаліст» і «магістр». 1 вересня 2010 р. факультет іноземної філології було перетворено на Інститут філології. Значний внесок у розвиток факультету іноземної філології – Інституту філології зробили методисти та завідувачі кабінету Г. Л. Колесник, Т. В. Сосніна, Д. С. Морозова, Г. Г. Коваленко та В. В. Гумецька.

Станом на 01.09.2010 р. Інститут має у своєму складі шість кафедр, у ньому зареєстровано три фахових наукових видання, затверджених ВАК України, ведеться

робота з відкриття Спеціалізованої ради із захисту кандидатських дисертацій. В Інституті навчаються 704 студенти, викладають понад 120 викладачів, із яких 9 докторів філологічних наук, професорів, 1 доктор педагогічних наук, професор і 22 кандидати наук, доценти. Викладання здійснюється авторитетнішими у своїх галузях фахівцями, які стали відомими в Україні та за її межами, авторами підручників, за якими навчаються десятки тисяч людей. Інститут має два ВАКівські збірники, проводить конференції, наукові конгреси.

Освітнянське кредо Інституту філології

Інститут філології прагне:

- розбудувати світ професіоналів із високорозвиненим почуттям власної гідності;
- створити демократичне середовище надзвичайно цікавого і корисного спілкування, де підтримуються усі ініціативи;
- виховати братство людей, закоханих у слово;
- розвивати особистість студента, навчити його вільно думати й широко бачити світ;
- навчати професіоналів за найкращими світовими стандартами і водночас формувати такі риси, як толерантність, лідерство, відповідальність і самодисципліну;
- спонукати студентів мислити творчо, не боятися самовдосконалювати себе і бути готовим змінювати свою кар'єру протягом життя.

Міжнародні зв'язки Інституту філології

Інститут філології ЧДУ імені Петра Могили посідає одне з перших місць в Україні за кількістю викладачів, що регулярно виборюють право на закордонні стажування у США, Німеччині, Польщі, Іспанії, Норвегії та інших країнах. До викладання постійно запрошуються провідні фахівці з інших університетів України та світу. Інститут є експериментальним майданчиком освітніх інновацій. У ньому створено центри вивчення мов і культури таких країн, як США, Німеччина, Іспанія і Латинська Америка, франкомовних країн, Польщі, Японії.

У ЧДУ імені Петра Могили створено умови для того, щоб студенти Інституту філології проходили стажування та продовжували навчання за кордоном і вступали до найкращих університетів США, Німеччини, Польщі, Франції, Іспанії та інших країн. Інститут філології співпрацює з Програмою академічних обмінів імені сенатора Фулбрайта, Корпусом Миру США в Україні, Посольствами США, Норвегії, Австрії, Німеччини, Іспанії, Польщі, Швейцарії, Британською Радою, Французьким культурним центром, «Альянс Франсез», асоціацією викладачів ГРЕФ (Франція), Гете-Інститутом (Німеччина). Здійснюється обмін викладачами і студентами в рамках угод про співпрацю з Університетом Саарланду (Німеччина), Казимира Великого (м. Бидгощ, Польща), Ка'Фоскарі (Венеція, Італія), Університетом м. Деджоу (Китай). Студенти Інституту філології беруть активну участь в американських програмах обміну, таких як «Work and Travel» і «Camp America».

В Інституті філології діють Американський, Німецький, Іспанський та Драматичний клуби, а також Кіноклуб, працюють власні театри. Щороку проводяться студентські Літні школи англійської, польської, німецької та іспанської мов. Студенти-філологи вирізняються активною громадянською позицією, багато працюють на місцеву громаду, допомагають сиротам, школам, усім охочим удосконалити себе, ініціюють акції, спрямовані на зміцнення академічних цінностей і корпоративної культури.

Протягом різних років на факультеті іноземної філології – в Інституті філології працювали іноземні викладачі:

- *Джудіт Ендєрс*, Корпус Миру США в Україні;
- *Спенсер Сміт*, Корпус Миру США в Україні;

- *Девід Джон Флін*, Програма академічних обмінів ім. Фулбрайта (Університет штату Тенесі-Нешвіл);
- *Гртензія Сіммонз*, професор-фулбрайтер з афро-американської філології, Університет штату Каліфорнія у Сакраменто, США (California State University in Sacramento);
- *Леслав Шунак*, магістр, Польща – викладач польської мови;
- *Єва Хаусер*, Програма академічних обмінів ім. Фулбрайта (Університет Рочестер, США);
- *Регіна Войтонь*, викладач польської мови за грантом Міністерства освіти та спорту Республіки Польща, згідно з договором між Міністерством освіти та науки України й Міністром освіти та спорту Республіки Польща;
- *Альберт Ренсом*, доктор, соратник Мартина Лютера Кінга – лекції з політичних наук;
- *Гаррі Бредфорд Баністер*, магістр, США – викладач англійської мови;
- *Войцех Зволінський*, магістр, Польща – викладач польської мови;
- *Кристофер Клайншмідт*, магістр, Австралія – викладач англійської мови.

Інститут філології ЧДУ імені Петра Могили співпрацює з такими культурними та освітніми установами:

Інформаційна служба Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні забезпечує постачання довідників про американські університети, умови тестування, навчання, отримання стипендій, а також рекомендаційних матеріалів про підготовку документів та проведення співбесід; надає гранти на проведення літніх шкіл та інших заходів з американознавства.

Корпус Миру Сполучених Штатів Америки. З 1997 р. у МФ НаУКМА – МДГУ – ЧДУ імені Петра Могили працювали 11 викладачів економічних, екологічних дисциплін і англійської мови. За підтримки Корпусу Миру в університеті відкрито Миколаївський ресурсний центр англійської мови, проведено літні школи з професійної англійської мови та видано декілька навчальних посібників. Від Корпусу Миру США університет отримав близько 500 монографій і підручників англійською мовою видавництва США.

Американська рада зі співробітництва у галузі освіти та вивчення мов (ACCELS). Протягом дванадцяти років 20 студентів-філологів перемогли у програмах Freedom Support Act Undergraduate Program та Muskie/Freedom Support Act Graduate Fellowship Program. Випускники факультету-інституту Марина Ващенко, Дмитро Сай, Олена Горелова отримали магістерські ступені в університетах США. Марина Ващенко завершує дисертацію на отримання ступеня PhD.

Fulbright Scholar Program. У цій найпрестижнішій програмі Уряду США для професорів і науковців взяли участь такі викладачі Інституту філології, як Г. В. Запорожець, О. В. Пронквич, О. О. Старшова, Г. Л. Колесник, Т. П. Остапчук, В. А. Бокова, Т. Г. Животовська.

Гете-інститут (Німеччина) – за його підтримки в університеті створено та успішно працює Центр вивчення німецької мови.

Фонд Роберта Боша (Німеччина) відряджає до ЧДУ імені Петра Могили викладачів-стажерів.

Програма академічних обмінів Німеччини DAAD надає стипендії найкращими студентам-германістам для стажування в Німеччині, здійснює прийом іспитів німецької мови на отримання міжнародних сертифікатів.

Асоціація «Альянс Франсез» організовує зустрічі французьких делегацій, візити посадовців та інтелектуалів до ЧДУ імені Петра Могили.

Міжнародний благодійний фонд «Смолоскип». За час існування університету отримано 25 річних стипендій від американської діаспори. За підтримки цієї організації проведено 4 наукові студентські конференції.

Активно розвиваються контакти з посольствами таких країн, як: **Австрія, Великобританія, Німеччина, Іспанія, Ірландія, Норвегія, Польща, США, Франція, Швейцарія, Швеція.**

Щороку в університеті пропонують 30 різних програм обміну, в яких беруть активну участь студенти Інституту філології. Крім того, регулярно проводяться семінари за участю представників міжнародного фонду «Відродження», ACCELS, IREX, міжнародного центру «Освіта», Fulbright Program.

КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Г. В. Запорожець – в. о. завідувача кафедри, кандидат педагогічних наук, доцент.

Кафедра англійської філології існує з червня 1998 року. Щороку вона випускає понад 60 студентів зі спеціальності «Мова та література (англійська)» за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст», «магістр». Головним досягненням кафедри є отримання акредитації єдиної в Миколаївській області програми з підготовки магістрів іноземної філології в 2004 році. Викладачі кафедри також забезпечують викладання англійської мови як другої мови та як іноземної. Список викладачів кафедри станом на 01.09.2010:

- Матвєєва Наталія Петрівна* – професор, доктор філологічних наук;
- Бровченко Тамара Олександрівна* – професор, доктор філологічних наук;
- Запорожець Галина Вікторівна* – доцент, кандидат педагогічних наук;
- Колесник Ганна Леонідівна* – канд. філол.наук., в.о.доцента;
- Чубенко Катерина Володимирівна* – канд. філол. наук, в.о.доцента;
- Старшова Оксана Олександрівна* – канд. філол. наук, в.о.доцента;
- Переде́рій Ганна Миколаївна* – канд. філол. наук, старший викладач;
- Григор'єва Ольга Варленівна* – старший викладач;
- Рибачук Олена Леонідівна* – старший викладач;
- Солодасва Тетяна Олександрівна* – старший викладач;
- Животовська Тетяна Георгіївна* – старший викладач;
- Куліш Олена Юріївна* – старший викладач;
- Сосніна Тетяна Василівна* – старший викладач;
- Мехеда Оксана Анатоліївна* – старший викладач;
- Агаханова Ганна Ісрефілівна* – викладач;
- Анікіна Ольга Олександрівна* – викладач;
- Головнюова Ольга Олексіївна* – викладач, пров. фахівець;
- Дегтярева Наталія Іванівна* – викладач;
- Задорожня Яна Миколаївна* – викладач;
- Корнева Світлана Євгенівна* – викладач;
- Кот Світлана Юріївна* – викладач;
- Мимченко Надія Олександрівна* – викладач, зав. кабінетом;
- Новікова Ліліана Миколаївна* – викладач;
- Сай Дмитро Вікторович* – викладач;
- Рашевська Юлія Валеріївна* – викладач;
- Шарко Неля Володимирівна* – викладач;
- Саленкова Тетяна Миколаївна* – аспірант;
- Сопачова Вікторія Валентинівна* – аспірант;
- Стародуб Катерина Аркадіївна* – аспірант.

Головне завдання кафедри – забезпечувати якісну підготовку філологів. Викладачами кафедри було створено методичні комплекси з усіх дисциплін навчального плану спеціальності «Філологія. Англійська мова та література», до яких увійшли програми, тематичні плани, питання до самостійної роботи, контрольні питання для поточних опитувань, ККР, екзаменаційні білети для проведення підсумкового контролю, методичні вказівки до написання кваліфікаційних робіт, програми державних іспитів. Важливою ланкою підготовки філологів є практика. Навчальну практику студенти проходять у кращих школах міста: гуманітарній гімназії № 2, спеціалізованій школі № 22, муніципальному колегіумі та в юридичному ліцеї, з якими підписано довгострокові угоди. Практикою керують як досвідчені викладачі кафедри, так і кращі вчителі англійської мови нашого міста, що забезпечує високий рівень практичної підготовки наших філологів.

Величезне значення для кафедри має професійний рівень викладання, для підвищення якого викладачі знаходять можливості як в Україні, так і за кордоном. Г. В. Запорожець, О. О. Старшова, Т. Г. Животовська, Г. Л. Колесник, В. А. Бокова, Д. В. Сай та ін. проходили закордонне стажування. О. О. Анікіна брала участь в англійському семінарі «Академія Солідарності» у місті Гданську (Польща, квітень 2010 р.). Викладачі кафедри О. В. Григор'єва, Я. М. Задорожня, О. О. Анікіна, Т. В. Сосніна та ін. є постійними учасниками літніх інститутів підвищення кваліфікації вчителів англійської мови, організованих за сприяння посольства США.

Усі члени кафедри активно співпрацюють із міжнародною організацією викладачів англійської мови TESOL, є її членами. До читання лекцій для студентів залучаються провідні фахівці, як вітчизняні (доктори філологічних наук, професори Л. І. Белехова, Т. О. Бровченко, Т. М. Корольова, С. А. Жаборюк, Н. О. Висотська), так і професори із США (Дайана Тіль, Девід Флін, Гортензія Сіммонс, Дебора Розенфельд, Ева Маузер), викладачі з Корпусу Миру США.

Один із пріоритетних напрямків кафедри – наукова робота. Науково-дослідницька робота виконується в межах комплексної теми кафедри «Нові технології в освіті; трансформування змісту та методів навчання іноземної мови та літератури», затвердженої вченою радою ЧДУ імені Петра Могили (протокол № 3 (67) від 20.11.2008 р.

У 2006 році було здійснено перший набір в аспірантуру за спеціальностями «Германські мови» та «Загальне мовознавство». Професори кафедри Н. П. Матвєєва, Т. О. Бровченко, Л. І. Белехова, Т. М. Корольова керують роботою аспірантів – випускників і викладачів Інституту.

За роки існування кафедри викладачами було підготовлено і захищено одну докторську дисертацію – О. В. Пронкевич, чотири кандидатські – О. О. Старшова, Г. Л. Колесник, К. В. Чубенко, Г. М. Передерій. Викладачі кафедри Т. Г. Животовська, Т. В. Сосніна, Н. І. Дегтярьова, Т. М. Саленкова, В. В. Сопачова, К. А. Стародуб, С. Є. Корнева працюють над завершенням дисертаційних досліджень. На кафедрі проводяться різноманітні наукові семінари, які відвідують викладачі з усіх куточків України. Також викладачами опубліковано 5 підручників, 8 посібників, 5 методичних довідників, десятки статей у наукових часописах. Було також зроблено більше 100 доповідей на науково-теоретичних, практичних, міжнародних, національних і регіональних конференціях.

У перспективі розвитку кафедри заплановано залучати ще більшу кількість студентів та випускників до наукової роботи, адже кращі випускники-магістри залишаються викладати в ЧДУ імені Петра Могили на кафедрі англійської філології – О. Ю. Куліш, К. В. Чубенко, Я. М. Задорожня, Л. М. Новікова, Ю. В. Рашевська, О. О. Анікіна, С. Ю. Кот, Г. І. Агаханова, Н. В. Шарко та ін. Кафедра постійно проводить активну роботу з учнями шкіл (потенційними студентами нашого університету) та вчителями шкіл області через систему Малої академії наук, роботу на курсах, проводячи зустрічі у базових школах міста та області.

Студенти англійського відділення не лише навчаються. В Інституті філології працюють різноманітні клуби, у яких усі бажаючі можуть розкривати свої таланти. Це Літературний клуб, American Club, Кіноклуб, Drama Club. Ці клуби були створені та активно працюють за ініціативи студентів і за активної участі в них викладачів нашої кафедри. Студенти та викладачі беруть активну участь у всіх виховних заходах університету. За ініціативи ст. викладача Т. О. Солодаєвої з 2005 р. кожного травня проходить фестиваль авторської англомовної пісні «Loud and Proud».

Міжнародна діяльність кафедри англійської філології спрямована на пошуки нової інформації, залучення до університету відомих викладачів англійської філології, сприяння міжнародному обміну студентів і викладачів, на інтеграцію Інституту у світовий навчальний, культурний та науковий простір, на підвищення якості освіти майбутніх спеціалістів за допомогою міжнародних фондів і зміцнення авторитету університету за кордоном.

Співробітники кафедри постійно отримують гранти та інші види допомоги, спрямовані на розвиток англійської філології. Окрім грантів, кафедра одержує допомогу у вигляді книг, навчальних матеріалів, відеофільмів тощо для популяризації культури країн, мови яких вивчаються. Цьому активно сприяють посольства Великобританії та США. Із ЧДУ імені Петра Могили плідно співпрацюють міжнародні організації. З 1997 р. в університеті працюють викладачі англійської мови – волонтери Корпусу Миру. Волонтер Корпусу Миру Джудіт Ендерс разом із викладачами кафедри англійської філології розробила новий курс «Academic Writing» і написала посібник, виданий в університеті. Інший волонтер Ерік Вайз організував участь студентів Інституту в конкурсі дебатів, де вони стали переможцями серед 15 команд Півдня України. За 2002/2003 н. р. волонтер Спенсер Сміт організувала студентський театр і керувала Літньою школою 2003 р., в якій брали участь студенти м. Миколаєва та м. Горлівки. За підтримки Корпусу Миру відкрито Миколаївський ресурсний центр англійської мови на базі університету та проведено десять Літніх шкіл з англійської мови. В 2008-2010 роках Чарльз Макконелл проводив унікальні семінари для студентів з ділової англійської мови «Toast Master». Уже стало традицією проводити семінари з Американської літератури за участю провідних учених як з України (Наталя Висоцька, Тамара Денисова), так і з Росії (Лариса Міхайлова), Білорусії (Юрій Стулов), США Деніел Белград (США). Протягом дванадцяти років понад 20 студентів Інституту перемогли у програмі «Eurasian Undergraduate Exchange Program».

Програма академічних обмінів ім. Фулбрайта тісно співпрацює з кафедрою англійської філології. Так 14-15 травня 2002 р. за сприяння програми та Фонду Відродження проведено Міжнародну конференцію з питань розробки університетського курсу «Жіночі студії». О. В. Пронкевич як Фулбрайтівський науковець проходив стажування в університеті штату Вісконсін, зав. кафедри англійської філології Г. В. Запорожець у 2000-2001 роках за програмою імені Фулбрайта вивчала Американську жіночу літературу в Університеті штату Меріленд, Коледж Парк. Старший викладач кафедри англійської філології В. А. Бокова, викладач Д. В. Сай отримали магістерські ступені з лінгвістики та педагогіки в університетах США за фінансової підтримки програми. Навесні 2002 р. за підтримки Фулбрайтівської програми відбувся візит Девіда Флінна, провідного фахівця з американської літератури. У 2002 р. Інститут приймав Фулбрайтівського професора і поетесу Дайану Тільт. У 2003 р. в університеті читав лекції Фулбрайтівський професор Роберт Велер. З 1 вересня до 31 грудня 2004 р. та вдруге в 2005 р. викладала Гортенз Сіммонс, професор Університету Штату Каліфорнія-Сакраменто. У березні 2005 р. в університеті прочитала лекції Фулбрайтівський професор зі штату Меріленд Дебора Розенфельд. У 2007-2008 рр. студенти мали змогу займатися дослідницькою роботою та слухати курси Фулбрайтівського професора Єви Хаузер «Американський політичний фільм».

Кафедра англійської філології планує і надалі поширювати міжнародні контакти, підвищувати свій науковий потенціал, поглиблювати підготовку студентів з англійської філології, поширювати вивчення англійської мови в регіоні роботою з обдарованою молоддю – випускниками шкіл, нашими майбутніми абітурієнтами.

Колектив кафедри англійської філології

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЗАГАЛЬНОГО МОВОЗНАВСТВА

О. А. Дубова – завідувач кафедри, доктор філологічних наук, професор.

Кафедра української філології та загального мовознавства з 1 вересня була перейменована з кафедри української філології і світової літератури, яку було створено у 2002 р. До створення спеціалізованої кафедри напрям української філології у навчальній і науковій роботі забезпечувала кафедра сучасних мов. Перейменування кафедри відбулося в зв'язку зі спеціалізацією лінгвістичного і літературознавчого напрямів і створенням на базі кафедри української філології і світової літератури кафедри теорії та історії літератури.

З 2002 р. до квітня 2006 р. завідувачем кафедри була кандидат педагогічних наук, доцент О. В. Крутиголова. У квітні 2006 р. кафедру очолила доктор філологічних наук, професор О. А. Дубова. З 2006 р. викладацький склад кафедри поповнився 2 докторами наук і 7 кандидатами наук як у результаті захисту викладачами докторської і кандидатських дисертацій, так і за рахунок викладачів із науковим ступенем, що перейшли на роботу до ЧДУ імені Петра Могили з інших навчальних закладів. Це дало змогу забезпечити кадровий склад як мовознавчого напрямку, так і літературознавчого (кафедра теорії та історії літератури). Сучасний склад кафедри представлений досвідченими викладачами і перспективною молоддю:

Дубова Олена Анатоліївна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри;

Проскуркіна Світлана Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент;

Крутиголова Олена Вікторівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Монахова Тетяна Василівна – кандидат філологічних наук, в.о. доцента;

Савельєва Любов Степанівна – кандидат філологічних наук;

Зволінський Войцех Станіславович – старший викладач;

Пономаренко Сергій Сергійович – старший викладач;

Денищич Тетяна Альбертівна – викладач;

Понкратова Валентина Миколаївна – викладач;

Тулузакова Ольга Геннадіївна – викладач.

З 2007 р. кафедра набула статусу випускової, започаткувавши підготовку фахівців-філологів зі спеціальності «Українська мова і література. Іноземна мова (англійська)». Специфіка цієї підготовки від початку була визначена потребою у фахівцях, що забезпечуватимуть новітній зміст професійної: учитель профільних класів, викладач-дослідник української мови і літератури, викладач української мови за професійним спрямуванням, викладач української мови як іноземної. Разом з викладанням дисциплін спеціальності «Українська мова і література. Іноземна мова (англійська)» кафедра забезпечує викладання лінгвістичних дисциплін філологічних спеціальностей «Мова і література», «Переклад» і нефілологічних спеціальностей. Зміст навчально-методичної

роботи кафедри полягає також у створенні підручників і навчальних посібників «Діахронічна типологія української мови», «Методичні рекомендації до написання курсових робіт» (проф. О. А. Дубова), «Українська мова» (доц. О. В. Крутоголова), «Дискурсивна риторика», «Українська діалектологія» (в.о. доц. Т. В. Монахова), «Практикум з української мови» (ст. викл. С. С. Пономаренко). На кафедрі активно впроваджуються новітні засоби і прийоми здійснення навчальної роботи: працює навчально-методичний кабінет, у якому створено умови для роботи з електронним каталогом та електронною базою даних наукової та навчальної літератури (в.о. доц. Л. С. Савельєва). Навчальна робота кафедри розвивається також завдяки міжнародним зв'язкам: на кафедрі працюють викладачі, запрошені з Польщі: Р.-М. Войтонь, В. Зволінський.

На кафедрі активно здійснюються наукові дослідження за колективною темою «Еволюційно-типологічні зміни слов'янських і германських мов» (керівник – проф. О. А. Дубова, учасники: доц. С. М. Проскуріна, в.о. доц. Л. С. Савельєва, аспіранти В. В. Сопачова, К. А. Стародуб, В. О. Фомічова), а також за індивідуальними темами дисертаційних праць. Наукова робота кафедри включає в себе підготовку аспірантів за науковою спеціальністю «Загальне мовознавство». Активізації наукових зв'язків кафедри з науковими установами і вищими навчальними закладами України сприяє щорічне проведення, починаючи з 2007 р., Всеукраїнської наукової конференції «Еволюційні тенденції в мові», а також наукове періодичне видання «Наукові праці ЧДУ ім. Петра Могили. Філологія. Мовознавство», яке з 2008 р. включене до переліку наукових фахових видань ВАК України.

Активна діяльність викладачів кафедри в новітніх дослідженнях сучасної лінгвістики, розробці й запровадженні новітнього змісту підготовки фахівців з вищою філологічною освітою свідчить про вагомий напруження і перспективність подальшого розвитку кафедри української філології та загального мовознавства.

Колектив кафедри української філології та загального мовознавства

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ

А. М. Науменко – завідувач кафедри, доктор філологічних наук, професор.

Кафедру теорії та практики перекладу було створено у 2006 р. З 2010 р. кафедра існує як окремий самостійний підрозділ Інституту філології. Сьогодні навчальний процес на кафедрі допомагають здійснювати 13 викладачів (з яких докторів філологічних наук, професорів – 4: *А. М. Науменко, Т. Р. Кияк, І. П. Мегела, О. Д. Озуй*; кандидатів наук, доцентів – 5: *Г. М. Кузенко, О. А. Кравцова, Т. П. Остапчук, Р. П. Савенко, Р. І. Стеванович*, старших викладачів – 2: *Л. О. Гончаренко і В. Ф. Муратова*; викладачів – 2: *Я. В. Сахарчук і О. О. Усата*).

У 2007 р. при кафедрі було відкрито аспірантуру з германських мов та загального мовознавства, де зараз навчається 10 осіб, у тому числі з різних кафедр Чорноморського державного університету імені Петра Могили, а також інших вищих навчальних закладів Миколаєва та області.

Кафедру очолює *А. М. Науменко*, доктор філологічних наук, професор, автор 260 наукових праць, серед яких – декілька підручників із перекладу, німецької філології, зарубіжної літератури, за якими навчаються студенти багатьох вищих навчальних закладів України.

Над докторськими дисертаціями працюють кандидати філологічних наук, доценти Т. П. Остапчук та Р. І. Стеванович, а тексти кандидатських дисертацій готують старші викладачі Л. О. Гончаренко і В. Ф. Муратова та викладачі Я. В. Сахарчук і О. О. Усата.

Своєю головною метою кафедра визначає всебічну та глибинну підготовку фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр», «спеціаліст», «магістр» спеціальності «Перекладач з двох мов (англійської та німецької)».

Найближчою перспективною метою є відкриття аспірантури і спеціалізованої вченої ради з перекладу (2010 р.), а також докторантури з трьох спеціальностей: «Германські мови», «Загальне мовознавство», «Переклад».

Головними завданнями кафедра вважає забезпечення навчального процесу через впровадження системи науково-дослідних, організаційно-методичних та виховних заходів щодо реалізації змісту освіти відповідно до державно-стандартних освітніх і кваліфікаційних рівнів. Допоміжними завданнями виступають тут принципи науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, а також незалежності освіти від втручання будь-яких партій, організацій та юридичних осіб. Для виконання вказаних завдань кафедра має відповідну кадрову, матеріальну, методологічну та методичну бази. У підборі кадрів кафедра реалізує принципи спеціалізації науково-методичної кваліфікації (тобто підготовку аспірантів і докторантів, у зв'язку з потребами навчального плану та з урахуванням допоміжного принципу хронологічного ущільнення – зміна аспектів викладання через кожні 5 років).

Серед аспірантів та здобувачів планується захист дисертацій: 2010 р. – 2, 2011 р. – 2. Серед докторантів: 2012 р. – 1. Таким чином, у 2012 р. кафедра буде повністю забезпечена кадрами вищої кваліфікації.

Кафедра реалізує принцип осучаснення технічних засобів навчання та методичної літератури, а також допоміжних фондів (аудіо-, відео-, мультимедійних матеріалів тощо). Так у 2008 р. надруковано 3 підручники і посібники з грифом МОН України, у 2009 р. видано 2, у 2010 р. планується надрукувати 3 підручники. Кафедра створює комп'ютерну базу методичних і наукових матеріалів, якою вже користуються студенти за допомогою мережі Інтернет.

Методологічна база кафедри не спирається на принцип використання нових технологій будь-якою ціною, а втілює принцип творчого (тобто критичного) ставлення як до нових методик навчання, так і до традиційних. Крім того, на відміну від минулих років і поширеного у багатьох вищих навчальних закладах України і світу підходу до навчання іноземної філології як філології однієї країни, кафедра ввела ще у 2006 р. національно-варіативний підхід, згідно з яким переклад, мова та література вивчаються як національно-специфічні варіанти англійських та німецькомовних держав. Цей підхід найбільш активно реалізується у курсах перекладу, іноземної мови, лінгвокраїнознавства, історії відповідних літератур, а також у науково-дослідній роботі студентів.

Зазначена методологія дозволила використовувати нові форми навчання, які здійснюються у двох напрямках: мовлення та теоретизування, тобто студент навчається активно розмовляти, перекладати правильною іноземною мовою і водночас аналізувати її як об'єкт наукового дослідження. Головними новаціями при цьому є розширення пасивної пам'яті студента й активізація переходу її в активний стан. Для цього застосовують як традиційні форми навчання (проблемність, дискусійність, креативність тощо), так і нові: заняття без домашнього завдання (А. М. Науменко), мікродослідження студента (Т. П. Остапчук, Р. П. Савенко), підсумковий контроль як тематичний вечір (Г. С. Дімант, Г. М. Кузенко, Р. І. Стеванович).

Головною формою профорієнтаційної роботи для кафедри є агітація серед учнів, молоді, яка працює, та студентів інших вищих навчальних закладів для залучення їх до навчання. У зв'язку з переходом до загальноєвропейських стандартів освіти, кафедра розробила й затвердила в МОН України нові навчальні плани, суттєво переробила типові та робочі освітньо-професійні програми. Постійний контакт з обласними та міськими органами освіти дозволяє кафедрі готувати фахівців згідно з потребами регіону. Консультації з цими інституціями щодо можливості працевлаштування випускників кафедри, а також навчання за їх замовленнями гарантує якісну підготовку фахівців. Саме такі контакти й консультації створюють підґрунтя для переведення студентів старших курсів на індивідуальний план навчання, щоб вони могли працювати стажерами у закладах, у яких потенційно можуть знайти роботу, поглиблюючи прагматичну спрямованість навчання.

Кафедра розглядає навчально-виховний процес як системно-структурне явище, де системністю виступає планування, а структурністю – управління та контроль. За основу планування взято типовий навчальний план, скоригований робочими програмами відповідних дисциплін, зміст яких розкрито в додатковій методичній документації (конспекти лекцій, плани практичних занять тощо). Специфікою планування навчально-виховного процесу на кафедрі є спеціалізація викладачів: закріплення за кожним фундаментальних і спеціальних курсів, які відповідають тематиці наукових досліджень, а також спеціальних курсів або практичного аспекту (усний та письмовий переклад; функціональний, анотований, реферативний, вибіркового тощо; домашнє читання, розмовна практика, газета, аналітичне читання, граматики тощо), що відповідає його педагогічному досвіду. Чималої ваги набуває при цьому чинник дублювання різними викладачами типологічно споріднених дисциплін і аспектів, щоб завжди існувала можливість якісної заміни відсутнього викладача.

Формами контролю виконання запланованого навчального навантаження виступають якісні та кількісні чинники: відкриті заняття, взаємовідвідування, обговорення методичних проблем на засіданнях кафедри та методичному семінарі тощо (якісний контроль), а також перевірка трудової дисципліни завідуючим кафедри і звіти викладачів тощо (кількісний контроль).

При цьому планування і контроль не є самодосяжною метою, а лише засобом демократизації та гуманізації навчально-виховного процесу, щоб відмова від авторитарної педагогіки та прихід до словотворчої були не політичною чи ідеологічною метою і навіть не реалізацією новітніх течій та напрямів у методиці й педагогіці вищої школи, а методологією активізації навчання. Саме з цих причин кафедра і створює за рахунок своїх кадрів нові технології навчання і нові підручники, посібники тощо.

Останнє дозволяє вважати навчальний процес методично забезпеченим, бо традиційні підручники, посібники, збірки вправ тощо, кількість яких у бібліотеці університету достатня, виступають у такому разі як допоміжний матеріал до тієї головної навчальної літератури, яку видає кафедра своїми силами. Крім того, тісні творчі зв'язки з англomовними та німецькомовними країнами дозволяють одержувати звідти достатню кількість навчальної продукції, яка доповнює фонди бібліотеки і створює автономний фонд кафедри.

Звичайно, весь цей методичний фонд (видавництво кафедри, подарунки іноземних країн, замовлення бібліотекою університету) проходить системну аналітичну апробацію у методистів кафедри й затверджується на методичній раді. Тим самим активно забезпечується не тільки діяльність цих методичних отримань, а й якісний контроль методичної бази навчального процесу. Аналогічна ситуація і з відео-, аудіо- та комп'ютерними фондами.

З 2006 р. кафедра розробляє єдину наукову тему «Національна картина світу та її відтворення у перекладі», освоюючи кожен рік один із її підрозділів. Зміст указаних напрямів НДР полягає у розробці нового підходу до мови й перекладу – пошуку когнітивної, прагматичної та функціональної семантики в мовних одиницях, зібраних у цілісність тексту. Такий підхід характеризує найновітніші розвідки у вітчизняній та світовій філології і тому є актуальним, теоретично вагомим та зовсім недослідженим. Крім того, він означає не тільки фундаментальний рівень розвідок, а й має суто прагматичний характер, бо дозволяє навчати студента не абстрактній іноземній мові, а конкретно-історичного мовленню. Невипадково наукові розробки кафедри активно запроваджуються у навчальному процесі (як база для спецкурсів, курсових та дипломних робіт та через опрацювання їх у вигляді підручників, посібників тощо).

Обсяг НДР виявляє себе у якості та кількості публікацій, де якістю є впровадження НДР у навчальний процес, а кількістю – число публікацій (щорічно 20-25 загальним обсягом 13-15 др. арк.). У центрі уваги кафедри – розуміння національно-мовної картини світу як когнітивної функції лінгвістичної одиниці в тексті, а також концептуальний переклад, який трактується як перенесення задуму автора в національно специфічну (культурологічну) стилістику мови перекладу.

Сьогодні текст майже всіма філологами світу сприймається однобічно (лінгвістично або літературознавчо), але не системно, не цілісно. Крім того, його оцінюють за різними рівнями суб'єктивності: рецептивно (найвище наповнення суб'єктивності), інтерпретативно (значний відсоток суб'єктивності) і занадто різко аналітично (найвищий щабель об'єктивності). Аналогічну картину спостерігаємо і з перекладом: національно забарвлені фрагменти оригіналу не враховуються або ж калькуються та детально коментуються, що збезцінює зміст та стилістику як оригіналу, так і перекладу.

Якщо під «школою» розуміти новий напрям у науці, то кафедра нараховує 5 шкіл: концептуальний переклад, лінгвопоетичний аналіз художнього тексту, національна варіативність іноземної мови, ідіостиль письменника, професійно спрямовані підручники

для студентів-германістів. Усіма 5 школами керує д.філол.наук, проф. А. М. Науменко, під керівництвом якого у межах цих наукових напрямів уже захищено 2 докторські дисертації, 4 кандидатські, готується ще 4 кандидатські роботи; щорічно захищається 30-35 курсових та дипломних робіт, надруковано 10 монографій, 37 номерів Всеукраїнського наукового журналу «Новітня філологія», 4 підручники і понад 300 статей, коментарів, тез тощо. Наукові розвідки керівника цих шкіл та його учнів активно друкуються не лише в Україні, а й поза її межами: Австрії, Голландії, Німеччини, Росії, що свідчить про визнання цієї школи науковою громадськістю.

Колектив кафедри теорії та практики перекладу

КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

О. В. Пронкевич – завідувач кафедри доктор філологічних наук, в.о. професора.

Історія кафедри романо-германської філології починається з того моменту, коли у 1999 р. за ухвалою Вченої Ради МФ НаУКМА було створено кафедру сучасних мов і класичної філології, яка мала широкий спектр діяльності – викладання сучасних мов (французької, німецької, іспанської, китайської та польської) і класичної філології (латинська). У 2002 р. кафедру було перетворено на кафедру романської філології, а 1 вересня 2010 р. – на кафедру романо-германської філології.

Викладачі кафедри:

Пронкевич Олександр Вікторович – доктор філологічних наук, професор бвз (іспанська мова);

Каїрова Тетяна Сергіївна – кандидат філологічних наук, доцент (французька мова);

Стодолінський Дмитро Іванович – старший викладач (іспанська мова);

Ползікова Тамара Іванівна – старший викладач (французька мова);

Попова Людмила Геннадіївна – старший викладач (латинська мова, німецька мова);

Хорольський Микола Львович – старший викладач (іспанська мова);

В'єнцко Василь Іванович – викладач (французька мова);

Зінкевич Євгенія Володимирівна – викладач (латинська мова);

Шкурат Аліна Сергіївна – викладач (французька мова);

Трошева Інга Володимирівна – викладач (французька мова);

Пітєрова Наталя Анатоліївна – старший викладач (іспанська мова);

Вісько Ганна Генріхівна – викладач (німецька мова);

Лисейко Лариса Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент (німецька мова);

Вакуленко Тетяна Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент (німецька мова);

Кіршова Ольга Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент (німецька мова);

Максимчук Світлана Миколаївна – старший викладач (німецька мова);

Нездаймїна Марина Миколаївна – старший викладач (німецька мова);

Павлюк Христина Богданівна – старший викладач (німецька мова);

Чабанов Олександр Валерійович – старший викладач (німецька мова);

Юрєвич Лариса Анатоліївна – викладач (німецька мова);

Айдибалов Роман Михайлович – викладач (китайська мова);

Дорфман Вікторія Олександрівна – викладач (німецька мова);

Костіна Людмила Миколаївна – викладач (італійська мова);

Штевіна Альона Ігорівна – викладач (японська мова).

Крім досить потужного професорсько-викладацького складу, на кафедрі працювали викладачі вищої категорії європейських держав – Почесний професор університетів

Франції пан *Жак Лорансан* із дружиною, пан *Жорж Ру* з дружиною (Франція); пан *Жак Пус* із дружиною (Франція – Швейцарія); пан *Маркус Роде* (Німеччина), пан *Леслав Щупак*, пані *Регіна Войтонь* (Польща).

Пізніше від кафедри сучасних мов і класичної філології відокремилися кафедра української філології і кафедра німецької філології, яка пізніше увійшла до складу кафедри теорії та практики перекладу. Ці процеси свідчать про динамічний розвиток сучасного навчального закладу європейського типу, яким є Чорноморський державний університет імені Петра Могили.

Унаслідок вищезазначених метаморфоз кафедру було перейменовано на кафедру романської філології, і вона почала розвиватися в романському напрямку, зберігаючи зв'язки з польською та китайською мовами, які викладаються як третя мова для філологів. «Романський період» справді став новим народженням кафедри, розкрив нові чудові перспективи її розвитку.

Саме на цей період припадає творче співробітництво з доктором філологічних наук, професором Інституту філології та Інституту Журналістики Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка, членом Спілки письменників України, видатним українським філологом І. П. Мегелою.

Викладання іноземних мов на кафедрі завжди було спрямоване на максимальне наближення навчання до реальних потреб життя та активне використання отриманих знань і навичок. Випускники університету, які вивчали сучасні мови на кафедрі романо-германської філології, навчаються і працюють у Франції (Є. Лічов), у спільних франко-українських організаціях (Г. Жуковська, Т. Савенкова, Н. Задорожня), отримали стажування Французького Уряду (І. Ползікова – 2001 та 2002 рр.), Н. Бегліца; значна кількість студентів успішно склала ДЕЛЬФ тощо. Важливим є й те, що ми можемо вже забезпечити ЧДУ імені Петра Могили співробітниками з числа власних випускників, які володіють необхідними знаннями та методиками для подальшого розвитку (випускниця комп'ютерного факультету, студентка французького відділення В. Сівцева працювала співробітником міжнародного відділу; А. С. Шкурат, отримавши диплом магістра з відзнакою, почала свою педагогічну діяльність на кафедрі романо-германської філології).

Досягненню досить високих професійних результатів сприяє постійна робота над підвищенням кваліфікації, яка забезпечується за допомогою різних форм, а саме: написання докторських дисертацій (к.ф.н., доцент Т. С. Каїрова), кандидатських дисертацій (викладач-асистент А. С. Шкурат), робота наукового семінару (к. ф. н., доц. Т. С. Каїрова) та науково-методичного семінару (старший викладач Т. І. Ползікова), шляхом участі у різноманітних програмах обміну та навчання за кордоном, а також в інших освітніх закладах. Так Т. С. Каїрова навчалась у відомому в Європі Центрі прикладної лінгвістики Університету Франш-Конте (м. Безансон, Франція) Середземноморському університеті (м. Монпельє, Франція), брала участь у I Міжнародному Конгресі викладачів французької мови у м. Відень із проведенням ательє (майстер-класу), Австрія (2006 р.); розвиває спільні програми з Французьким культурним центром при Посольстві Франції в Україні, бере участь в організованих ним семінарах у Києві та Одесі, у педагогічних семінарах «Альянс Франсез». Викладачі французької мови кафедри пройшли курси Мсьє Жака Пуса в 2000 р. Викладач-асистент А. С. Шкурат склала іспити ДЕЛЬФ у Французькому центрі документації та освіти (м. Одеса). Збагачується методичний досвід викладачів іспанської мови, які в 2004 р. мали можливість взяти участь у Першій всеукраїнській конференції з дидактики іспанської мови, організованої Посольством Іспанії в Україні та Інститутом Сервантеса Іспанії. Розширюються міжнародні контакти з університетами іспаномовних країн. Так, О. В. Пронкевич був запрошений для участі у Міжнародній конференції у Гранаді (Іспанія) та до університету м. Більбао (Іспанія) для проведення науково-дослідницької діяльності з іспанської літератури, а також вивчав іспанську

літературу як фулбрайтівський стипендіат в університеті Вісконсін – Медісон (США) та виграв стипендію Іспанського агентства з міжнародного співробітництва на проведення досліджень у місті Віторія-Гастейз (Країна Басків, Іспанія).

За спільним культурним проектом ЧДУ імені Петра Могили та Миколаївської обласної асоціації «Альянс Франсез» було створено Центр франкофонії обласного значення, який із 1999 р. об'єднує всі франкомовні сили міста та області – Миколаївську обласну асоціацію «Альянс Франсез», Миколаївське відділення Асоціації викладачів французької мови, Миколаївське відділення Франкофонної асоціації України. У приміщенні Центру Франкофонії також знаходяться Миколаївське відділення Франкофонної Асоціації України та Миколаївське відділення Асоціації викладачів французької мови України. Завдяки діяльності цих організацій було проведено місячники французької культури «Французька весна» 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010 рр.

Також викладачі кафедр неодноразово брали участь у міжнародних конференціях «Французька мова і культура в сучасному контексті», міжнародних наукових конференціях «Мова і культура» та престижного I Європейського конгресу Міжнародної Федерації викладачів французької мови (Відень, Австрія, 2006 р.).

При Центрі Франкофонії працює франкомовний театр «Le Graal», який існує у Миколаєві вже 14 років (керівник – Т. С. Каїрова) – Лауреат міжнародних конкурсів (спільний культурний проект з МОА «Альянс Франсез»).

Протягом місячника французької культури в Україні «Французька весна» (1-30 квітня 2004 р.) 22-24 квітня було проведено Міжнародну наукову конференцію «Україна і франкомовний світ: формування нового мислення», на яку були запрошені: Філіп де Сюрмен; Олів'є Гійом, радник з питань культури та співробітництва Посольства Франції в Україні; Жак Лорансан, Евелін Туайон, Жан-Марі Грамбер.

Під час проведення місячника французької культури в Україні «Французька весна» (1-30 квітня 2005 р.) 28-30 квітня було проведено Міжнародну наукову конференцію «Карнавал як явище культури», на яку були запрошені: Жак Лорансан, доктор наук, почесний професор Університетів Франції (Франція, м. Тулон), Евелін Туайон (м. Безансон), а також Жан-Марі Грамбер, письменник (Франція, м. Безансон).

За програмою місячника французької культури в Україні «Французька весна» (1-30 квітня 2006 р.) 27-29 квітня було проведено III Міжнародну наукову конференцію «Україна і франкомовний світ: формування нового мислення», на яку були запрошені Туайон Евелін (Безансон, Франція), Блондель Ноель (Франція), Блондель Монік (м. Берне, Франція), Дармстетер Катрін, доктор філології (Франція).

Протягом місячника французької культури в Україні «Французька весна» (1-30 квітня 2007 р.) 19-21 квітня було проведено IV Міжнародну наукову конференцію «Україна і франкомовний світ: формування нового мислення», на яку були запрошені Туайон Евелін (м. Безансон, Франція), Жан-Поль Везіан, Сюзан Ераль – письменниця (Франція).

У рамках місячника французької культури в Україні «Французька весна» (1-23 квітня 2008 р.) було проведено V Міжнародну наукову конференцію «Україна і франкомовний світ: формування нового мислення», на яку були запрошені Белліні Серж, аташе з питань співробітництва у галузі французької мови Посольства Франції в Україні.

21 квітня 2008 р. відбулося пленарне засідання під високим патронажем пана Жан-Поля Везіана, Надзвичайного і Повноважного Посла Франції в Україні, на яке були запрошені Туайон Евелін, почесний член Миколаївської обласної асоціації «Альянс Франсез», професор із Франції Лорансан Жак, а також Серж Белліні.

За час проведення місячника французької культури в Україні «Французька весна» (1-30 квітня 2009 р.) було організовано VI Міжнародну наукову конференцію «Україна і франкомовний світ: формування нового мислення», на яку був запрошений Івер Франк, аташе з питань співробітництва в галузі французької мови Посольства Франції в Україні, викладач філології та історії при Міністерстві освіти Франції.

Викладачі секції німецької мови постійно підвищують свій професійний рівень. У складі кафедри працюють 4 кандидати наук (2 – з філології та 2 – з педагогіки), 3 доценти, 5 викладачів мають ZOP = C2 (Центральний іспит вищого рівня). Підвищення кваліфікації відбувається у Гете-Інституті, Київ (2-3 рази на рік), а також щорічно у Німеччині. Секція німецької мови бере участь у міжнародних конференціях і міжнародних семінарах, створює і працює над посібниками та підручниками німецької мови для студентів ВНЗ різних типів. Гете-Інститут надає викладачам за ротацийним принципом стипендії для стажування або навчання на мовних курсах в одному з Гете-Інститутів у Німеччині.

У 2001 р. за підтримки Гете-Інституту було відкрито Центр вивчення німецької мови, де навчаються представники німецької етнічної меншини, а також усі охочі вдосконалити німецьку мову. Кожні три роки Центр проходить перевірку на відповідність стандартам якості викладання німецької мови, розроблених Гете-Інститутом. Викладачі німецької мови ЧДУ імені Петра Могили беруть участь у розробці тестового контролю для школярів, ведуть активну методичну і наукову роботу зі студентами, завдяки чому останні посідають призові місця на всеукраїнських олімпіадах серед студентів вузів, де німецька мова викладається як перша. Центр ВНМ акредитований у Гете-Інституті м. Мюнхена. Щороку на секції працюють носії мови з Німеччини, Австрії; проводяться кіноклуби, Deutschclub, курси підвищення кваліфікації для викладачів шкіл. Викладачі німецької секції сприяють участі студентів у програмі Au-Pair, а також подовженню навчання у ВНЗ Німеччини. Заняття проводяться у спеціально обладнаних аудиторіях, відкрито ресурсний центр. Німецька секція співпрацює з німецькими видавництвами «Kornelsen», «Hueber», «Langenscheidt», здійснює апробацію сигнальних екземплярів нових підручників.

Колектив кафедри романо-германської філології

КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Р. О. Гришкова – завідувач кафедри, доктор педагогічних наук, професор.

Кафедру англійської мови створено в 1997 р. З дня її заснування завідує кафедрою доктор педагогічних наук, професор, Відмінник освіти України **Гришкова Раїса Олександрівна**, яка за десять років роботи на посаді завідувача кафедри (1997-2007 рр.) без відриву від викладання написала і захистила кандидатську (2001 р.) і докторську дисертації (2007 р.), у 2003 р. отримала вчене звання доцента і в 2010 р. – звання професора. Має понад 70 наукових публікацій, є автором монографії та трьох навчальних посібників із грифом Міністерства освіти і науки України.

Кафедра забезпечує навчання англійської мови студентів нефілологічних спеціальностей – майбутніх економістів, екологів, політологів, соціальних працівників, правознавців, фахівців із комп'ютерних наук.

На кафедрі працюють 27 викладачів: доцент Біла Тетяна Миколаївна, старші викладачі: **Парсяк Ольга Никифорівна, Казьмірик Світлана Михайлівна, Кулік Валентина Степанівна, Бабкова Наталія Павлівна, Гриженко Ганна Юрївна, Шерстюк Людмила Валеріївна, Диндаренко Оксана Анатоліївна, Запорожець Яна В'ячеславівна, Мельник Маріанна Вікторівна, Суткевич Ганна Олександрівна, Чуєнко Вікторія Леонідівна; викладачі Букач Олена Юрївна, Дісрдієва Альона Вікторівна, Костенко Ганна Петрівна, Колотій Наталія Володимирівна, Димова Ірина Володимирівна, Онощенко Анастасія Олегівна, Остафійчук Олена Дмитрівна, Трофимова Ольга В'ячеславівна, Рябова Юлія Миколаївна.**

Щороку склад кафедри поповнюється молодими талановитими викладачами – випускниками Інституту філології університету. Серед них – **Шмідт Віталія Валентинівна, Шейна Ольга Олегівна, Швець Микола Миколайович, Козакевич Ольга Олегівна, Фатєєва Дар'я Миколаївна.**

Хоча кафедра є однією з найстаріших в університеті, середній вік її викладачів – 29 років. Четверо викладачів завершили роботу над дисертаційними дослідженнями й готуються до захисту кандидатських дисертацій (Н. П. Бабкова, О. А. Диндаренко, Л. В. Шерстюк, Г. О. Суткевич). Викладачі Т. М. Саленкова, А. В. Діордієва, А. О. Онощенко, Я. В. Запорожець навчаються в аспірантурі нашого університету, Н. В. Шавокшина – в Інституті літератури в м. Києві.

З 1996 р. на посаді доцента кафедри англійської мови працює Т. М. Біла – Відмінник освіти України, автор понад 100 друкованих праць. Коло її наукових інтересів: застосування мультимедійних технологій на заняттях з англійської мови.

За роки існування кафедри її викладачі працювали над такими проблемними темами: «Особистісно орієнтоване навчання англійської мови студентів нефілологічних спеціальностей», результатом реалізації якої став захист кандидатської дисертації, «Формування іншомовної соціокультурної компетенції студентів нефілологічних спеціальностей у процесі фахової підготовки», за підсумками якої було захищено

докторську дисертацію. Вже третій рік викладачі кафедри працюють над темою «Іншомовна підготовка студентів нефілологічних спеціальностей до міжкультурної взаємодії», що має завершитися захистом кандидатських дисертацій. Щорічно викладачі кафедри беруть участь у роботі міжнародних, всеукраїнських, регіональних і міжуніверситетських наукових конференціях, знайомлячи наукову спільноту з результатами своїх наукових досліджень.

Навчальний процес забезпечується не тільки за допомогою використання вітчизняних підручників і посібників, але й за допомогою автентичних джерел із залученням дидактичних матеріалів видавництв Cambridge University Press, Oxford University Press, Longman/Pearson Publishing House та ін. Викладачі кафедри уклали й надрукували власні навчальні посібники з грифом МОН України, необхідні для навчання професійної англійської мови студентів старших курсів: Р. О. Гришкова – «English-Speaking Countries in Close-Up», «Social and Cultural Aspects of International Management», «A Glimpse of English-Speaking Countries», В. С. Кулік – «Computer Studies (two editions)», «Focus on Ecology (two volumes)», Л. В. Шерстюк – «English for Law Students». Старший викладач Н. П. Бабкова видала методичні рекомендації для студентів Інституту післядипломної освіти «Practical English Grammar», а викладач Я. В. Запорожець – «Морально-ділова культура менеджера».

Кафедра активно співпрацює з Першим центром вивчення іноземних мов у Миколаєві, представництвом видавництва «Longman», курсами англійської мови «Лардан», створюючи умови для складання іспитів з англійської мови для отримання міжнародного сертифікату.

Колектив кафедри англійської мови

Міжнародна діяльність кафедри пов'язана зі співпрацею з Корпусом Миру США, Британською Радою в Україні, програмою Camp America USA, університетом Св. Марка і Св. Джона в Плімуті (Велика Британія). Починаючи з 1997 р., професійну англійську мову на економічному факультеті, факультетах правознавства та екології викладали добровольці Корпусу Миру, діяльність яких сприяла залученню студентів до участі в міжнародних академічних програмах обміну студентами. Важливу роль у становленні викладачів кафедри, які навчають мови як English for Specific Purposes, відіграють

семінари, що проводяться спільно з Британською Радою в Україні. Викладачі кафедри докладають зусиль до підготовки студентів-нефілологів для участі в програмі *Camp America USA*: за останні три роки майже 200 студентів університету отримали шанс попрацювати в дитячих таборах у Сполучених Штатах Америки, застосувавши свої знання англійської мови на практиці.

У планах кафедри на майбутнє – збільшення кількості аспірантів, захист кандидатських дисертацій, створення нових навчальних посібників, залучення носіїв мови до викладання в нашому університеті, розширення зв'язків із зарубіжними університетами, сприяння стажуванню наших викладачів у європейських та американських університетах.

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ТЕОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ

І. І. Даниленко – завідувач кафедри, доктор філологічних наук, в.о. професора.

Кафедру створено 5 липня 2010 року (наказ ректора № 873 К) у результаті розділення кафедри української філології та світової літератури за галузевим принципом. У такий спосіб було реалізовано прагнення викладачів-літературознавців скоординувати спільні зусилля для подальшого розвитку наукової і методичної роботи у відповідному напрямку. Визначною ознакою новоствореної кафедри є високий рівень кваліфікації викладацького складу і його творчого потенціалу.

Персональний склад кафедри:

Даниленко Ірина Іванівна – доктор філологічних наук, в.о. професора, завідувач кафедри;

Лебединцева Наталія Михайлівна – кандидат філологічних наук, доцент, заст. директора Інституту філології;

Береза Інна Юхимівна – кандидат філологічних наук, доцент;

Руссова Владлена Миколаївна – кандидат філологічних наук, в.о. доцента;

Морозова Діна Станіславівна – старший викладач.

На кафедрі працюють також досвідчені викладачі-сумісники:

Пронкевич Олександр Вікторович – доктор філологічних наук, професор, директор Інституту філології ЧДУ ім. Петра Могили;

Шуляр Василь Іванович – кандидат педагогічних наук, доцент, заслужений вчитель України, заст. директора Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти;

Колесник Ганна Леонідівна – кандидат філологічних наук, доцент;

Остапчук Тетяна Павлівна – кандидат філологічних наук, доцент;

Старшова Оксана Олександрівна – кандидат філологічних наук, в.о. доцента;

Павлюк Христина Богданівна – кандидат філологічних наук, старший викладач.

Зміст навчально-методичної роботи кафедри визначає широке коло нормативних дисциплін, з-поміж яких: «Історія української літератури», «Історія зарубіжної літератури», «Вступ до літературознавства», «Теорія літератури», «Порівняльне літературознавство», «Історія і теорія літературно-художньої критики», «Актуальні проблеми літературознавства», «Методика викладання зарубіжної літератури», «Основи наукового дослідження». Студенти мають можливість долучитися до вивчення найсучасніших питань літературознавства, для чого їм пропонують низку відповідних спецкурсів, як-от: «Дискусійні

проблеми літературознавства», «Нові тенденції та нові літературознавчі підходи в аналізі літературознавчих процесів на Заході», «Філософські аспекти літературознавства», «Психоаналіз і література», «Модернізм в українській літературі кінця XIX – початку XX ст.», «Аналіз поетичного тексту». Останній спецкурс забезпечений оригінальним навчальним посібником І. І. Даниленко «Теорія віршування. Аналіз поетичного тексту. Практикум». Автором ще одного посібника – «Основи наукового дослідження» – є Н. М. Лебединцева. Наразі готується до друку навчальний посібник «Давня українська література» (автори – І. Ю. Береза, В. М. Руссова). Кафедра тісно співпрацює з Миколаївським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти у сфері підвищення кваліфікації вчителів-словесників та залученні їх філологічно обдарованих учнів до навчання в нашому закладі.

Наукова діяльність кафедри здійснюється за кількома напрямками (теорія літератури, компаративістика, історія літератури, літературне країнознавство), але в межах єдиної науково-дослідної теми – «Сучасні теоретико-методологічні аспекти вивчення літературних контекстів». Виходячи з того, що успішна освітня діяльність університетів невід’ємна від наукової, кафедра приділяє велику увагу питанням наукового розвитку як викладачів, так і студентів. Для цього передбачено систематичне проведення науково-методичних семінарів, літературознавчих студій, конференцій (робота літературознавчої секції в рамках Міжнародної конференції «Могилянські читання»; Всеукраїнська конференція «Літературознавство – XXI століття»), видавництво журналу «Наукові праці» (серія «Літературознавство»), затвердженого ВАК України. Викладачі кафедри активно беруть участь у наукових конференціях різного рівня (міжвузівські, всеукраїнські, міжнародні), встановлюючи професійні зв’язки з науковцями різних регіонів країни та зарубіжжя, публікують статті у вітчизняних і закордонних фахових виданнях. Серед викладачів кафедри – автор наукової монографії з актуальної проблеми генології «Молитва як літературний жанр: генеза та еволюція» (І. І. Даниленко).

З метою всебічного розкриття науково-дослідницького потенціалу студентів, викладачі кафедри здійснюють керівництво студентськими науково-проблемними групами, надають допомогу в підготовці доповідей на студентські конференції. Розвиткові креативного потенціалу викладачів і студентів сприяють творчі зустрічі з видатними письменниками й науковцями, а також робота літературно-художньої студії, де студенти мають можливість самореалізуватись як митці слова.

Потужний науково-педагогічний потенціал кафедри наразі здатний забезпечити підготовку власних кваліфікованих кадрів, чому сприятиме заплановане й очікуване цього року відкриття аспірантури за спеціальністю 10.01.06 – «Теорія літератури». Пріоритетними напрямками підготовки аспірантів будуть актуальні теоретико-методологічні питання, які вивчатимуться на матеріалі різних національних літератур. Підготовка філологів вищого рівня дасть можливість забезпечити кваліфікованими кадрами сучасні напрями навчання студентів і магістрантів, відкрити в університеті нові перспективні напрями та спеціальності підготовки, зменшити потребу кафедри в сумісниках. Випускники аспірантури зі спеціальністю 10.01.06 – «Теорія літератури» після захисту дисертацій матимуть можливість викладати для студентів напряму підготовки 0305 «Філологія» (спеціальності «Українська мова і література», «Мова і література (із зазначенням мови)», «Переклад»). Аспірантура також має завдання зміцнити філологічну школу Миколаєва та регіону, де наявний дефіцит висококваліфікованих літературознавців із потужною теоретичною підготовкою.

У перспективних планах кафедри – відкриття спеціальності «Літературна творчість», яка має привернути увагу обдарованої молоді та задовольнити попит Миколаївщини у професіях, що потребують словесної майстерності, як-от журналістика та письменницька справа.

Колектив кафедри історії та теорії літератури